

Dohnányi Ernő

elvezeti a magyar filharmonikusokat Prágába és vezényelni fogja őket. Tavaly és előbb nagy sikereket arattak Berlinben és Bécsben és biztos a prágai siker is. A kitűnő zenészek európaszerte bebizonyították, hogy lépést tartanak minden más zeneegyesülettel. Prágában Dohnányi Ernő vezényli őket, akiről nem lehet és nem kell írni, mert az ő neve már klasszikus a modern zene történetében.

Tavaly egy magyar költő est, Hubay Jenő szereplése és Bartók Béla szerzői estje egyengette az utat Pest és Prága közt. Azután a magyar operett aratott nagy sikert és a prágaiak vörösré tapsolták tenyerüket, mikor Kosáry Emmi és Király Ernő előadták a budapesti színművészet tradíciós kiválóságát. Majd a nemzetközi zenei nevelésen Bartók és Kósa György szólaltatták meg a magyar géniust a cseh fővárosban és most — Fedák Sári is most fogja kreálni az Antóniát — Dohnányi jön, hogy a magyar klasszikus zenekar hangjainál megpróbálkozzon avval a kézfogással, amit a művészet nemzetköziségének neveznek.

Két zenészemzet találkozik a hangversenyteremben: az egyik Liszt Ferenc megértette a másik Smetanáját és Dohnányi tudja, mivel tartozik Leos Janáčeknek. Gyönyörű feladat: tul népi és faji ellentéteken, tul politikai és gazdasági megfontolásokon két nemzetet, ha csak néhány rövid órára is, kézfogásra, szeretetre, megértésre összehozni. Dohnányi Ernő dirigens pálcája és a magyar filharmonikusok nagy művészete hivatott arra, ami a legszebb és legnehezebb feladat: harmóniát teremteni ember és ember, nép és nép között. A zene lényege az összhang — nagy eredmény lesz már az is, ha két órára a zene lesz urrá az emberek felett és Budapest Prágában otthonosan fogja magát érezni. Mi prágai magyarok szeretettel várjuk Dohnányi Ernőt és a magyar zenészeket.

— (Bolgár képviselők látogatása Budapesten.) Budapesti szerkesztőségünk jelenti telefonon: Bolgár képviselők nagyobb csoportja utazik szeptember 18-án Budapestre, hogy visszaadja a magyar képviselőknek tavaly Bulgáriában tett látogatását. A csoportot a bolgár szobranje elnöke vezeti s a képviselőkön kívül résztvesznek Szófia városi tanácsának és a szófiai kereskedelmi és iparkamara kiküldöttjei is. A látogatással kapcsolatban a bolgár Slovo a következőket írja: A bolgárok mindig érdeklődéssel nézték Magyarország gazdasági fejlődését s ezért örömmel üdvözik a bolgár képviselők és kereskedők magyarországi látogatását, mert így közelebbről megismerik Magyarország gazdasági helyzetét és ezzel előmozdítják a két ország népének gazdasági téren való közzeledését.

— (Az erdélyi magyar párt elnöke Budapesten bíró lesz. Budapesti szerkesztőségünk jelenti telefonon: Grandpierre Emil dr., az erdélyi magyar párt elnöke a Világ értesítése szerint a legközelebb Budapestre jön, ahol mint közigazgatási bíró fog működni.

— (Lukács György dr. ezüstlakodalma.) Losoncról jelenti: Lukács György dr. volt magyar kultuszminiszter vasárnap ünnepelte nagyhaml birtokán feleségével, Perényi Madoly bárónéval házasságuknak negyedszázados évfordulóját. Az ünnepélyen megjelent Prohászka Ottokár dr., székesfehérvári püspök is, aki az óvári templomban áldotta meg a jubiláris házaspárt. Este a két község lakossága nagy népiünnepélyt rendezett a népszerű földesur tiszteletére és az ünnepelteket Kiss András óvári községi bíró üdvözlötte keresetlen, szívből jövő szavakkal.

— (A szécsényi rendház jubileuma.) Balassagyarmatról jelenti: A szécsényi szent Vince apácák most ünnepelték a Haynald Lajos bitoros érsek alapította leányiskola és rendház ötvenéves fennállását.

— (Stéfán körutazik Ruszinszkóban.) Ruszinszkói szerkesztőségünk írja: Miután Stéfán Ágoston dr. a szükséges instrukciókat megkapta Prágában, hazatérve megkezdte körutazását. Instrukciója szerint legelőbb a magyar ellenzéki pártok főbb erősségeit kell „megdolgozni”. Így a napokban Técsőn és Viskén tartott népgyűléseket. A kormánylapok jelentése szerint a gyűlések „sikertelenek”. A „sikert” állítólag abban látják, hogy a cseh agrárpárt eme legújabb agitátora ép bőrrel menekült meg mindkét helyről. A lapok nagyon fontosnak tartják kiemelni, hogy Stéfán „magyarul” beszélt?

— (Ungvár város könyvtára megnyílt.) Ruszinszkói szerkesztőségünk jelenti: Ungvár városi közkönyvtárát vasárnap délelőtt nyitották meg. A kilencven percentben magyar város közkönyvtárában 772 kötet cseh és orosz könyv van, míg a magyar könyvet 458 kötet képviseli. A zsidó és német irodalomnak 159 kötet könyv jutott. A könyvek jegyzékét minden ellenőrzés nélkül, a zsupáni bitosi éra szellemében állították össze.

Egy szegedi tornatanár kirabolta egy házalót

Államrendőrségi detektivnek adta ki magát és elvitte a megijedt delikvens óráját és félmillió készpénzt.

Budapest, szeptember 16.

(Budapesti szerkesztőségünk jelentése.) Különös rablás foglalkoztatja a budapesti főkapitányságot. Csapó Ödön szegedi tornatanár érthetetlen módon kirabolta egy budapesti házalót, akitől ötszáz ezer korona készpénzt lopott.

Az egyik Csepregy-utcai kapualjban a szegedi tornatanár, aki egyik budapesti tanítványát akarta meglátogatni, találkozott egy öreg házalóval. A házalót megállította és ráripakodott:

— Igazolja magát, én államrendőrségi detektiv vagyok. Mutassa a házalási engedélyét.

A megijedt házaló csak születési bizonyítvánnyal tudta magát igazolni. Az egyik üllői-uti átjáróháznál a „detektiv” megállt és mikor látta, hogy senki sincs a lépcsőházban, egy ajtóhoz állította delikvensét.

— Itt az őrszoba — mondotta — várjon itt, míg a rendőr jön.

Közben megmozdította a házalót, elvitte a megijedt ember óráját és 500.000 korona készpénzt.

A házaló magára maradt. A „detektiv” nem tért vissza, Erre gyanút fogott és magament el a rendőrségre jelenteni az esetet. Itt csakhamar megállapították, hogy a tettes Csapó Ödön szegedi tornatanár, aki a budakeszi szanatóriumban van gyógykezelés alatt.

Hétfőn előállították a főkapitányságon, ahol bevallotta a lopást. Azzal védekezett, hogy mikor a batyuval megrakott embert látta, azt hitte, hogy tolvajjal áll szemben és ezért igazoltatta.

Mikor a motozsnál a nagymennyiségű pénzt megtalálta, megszédült és önkívületi állapotban követte el a lopást. Örizetbe vették.

Hat milliárddal világnevezetességgé építik ki az aggteleki cseppkőbarlangot

Az első száz millióból járhatóvá tették a barlangot A magyar kormány akciója a barlang kifejlesztésére

Aggtelek, szeptember 15.

A megnyírbált Magyarországnak egyetlen kincse maradt meg természeti csodáiból: az aggteleki cseppkőbarlang. Szeszélyes véletlene a sorsnak, hogy ez a bámulatos természeti alkotás közvetlenül a trianoni határszélgéyre esett, alig egy fél kilométernyire húzódik meg a barlang jászvái kijáratától az új határ. A cseppkőbarlang kiépítése, a világ turistái számára való megmentése régi, de eddig meg nem valósított terve volt a Magyarországi Kárpát Egyesületnek. Most azután a magyar állam komolyan hozzálát az aggteleki cseppkőbarlang rendbeszedéséhez.

Három hónappal ezelőtt hangzott el az első fejszecsapás a barlangban, jelölül, hogy a barlang megmentésének munkája megkezdődött és új korszak következett el a cseppkőbarlang történetében. Soldos Béla dr., Borsód- és Gömör vármegyék főispánja eszközölte ki a barlang komoly megmentését. A kultuszminisztériumban nagy szimpátiával fogadták a főispán tervét. Mivel elsősorban a korhaft lépcsőzet kicserélése vált szükségessé, egyelőre

százmillió koronát bocsátották a barlang átépítésének költségeire.

Ezzel kezdődött meg az átalakítás munkája június hónapban. Jamrik Kálmán miskolci építési vállalkozó kapta meg a munkát, aki maga is áldozatokra volt hajlandó a barlang átépítése érdekében. A százmilliót csakhamar beépítették a 13 km. hosszú barlangba, de

még csak a munka elején tartottak. Tovább kellett építeni, pénz nem volt. A lelkes vállalkozó adott tehát, amíg az állam adhat. Több mint 300 millió ára munkabért és építési anyagot előlegezett eddig.

A miskolci főispán tervei alapján a minisztertanács a napokban foglalkozott a cseppkőbarlang kiépítésének tervével. A kormány elhatározta, hogy a külügyminisztérium jövő évi költségvetésébe hat milliárd koronát irányoz elő az aggteleki cseppkőbarlang tökéletes kiépítésére.

Az átalakítás munkája most már biztosított. Elsősorban a barlang utainak, lépcsőinek rendbehozása történik meg. Az egyes ágazatok folyosóit kitágítják, rendezik, cementfalakkal huzzák be, a veszélyes helyeket vasráccsal kerítik el. Szabályozzák a barlangban levő földalatti patakok medrét. Aggteleken modern szállodát, vendéglőt építenek a barlang bejárata előtt. Ugyanabból a pénzből megépítik a jászvái kijáratnál levő menedékházat is, egy kisebb vendéglővel és vezetők lakásokkal.

Miskolc város bizottsága a múlt napokban tekintette meg az eddig végzett munkálatokat. Az aggteleki bejárat újjáépült, a hatalmas sziklafalban Petőfi emléktáblája, aki 1848 május 28-án járt erre. Madácsy-emléktábla, amit két évvel ezelőtt emeltek, de már megrepedt. Dacára a barlang romlott állapotának, Aggteleknek az idén már 6000 látogatója volt a renoválás után ez a szám hihetileg megtízszereződik.

Szivenszurta a bátyját anyja születésnapján

„Tíz éve készültem erre!” — mondotta a gyilkos — Bosszu műve a testvérgyilkosság

Bécs, szeptember 16.

(Saját tudósítónktól.) Szörnyű testvérgyilkosság tartja izgalomban pár nap óta Bécs közönségét. A Pernerstorfer-utca 36. sz. alatt édesanyjuk 75. születésnapját ünnepelték Czach Károly 29 éves iparos, Antal bátyja és családjaik. A születésnap családi ünnep éppen a tetőpontján állott, amikor Károly hirtelen bátyja előtt termett és kését markolatig Czach Antal szívébe szurta, aki pár pillanat alatt kiszívedett.

A születésnap ünnepség már a kora délutáni órákban megkezdődött és a nagyszámú vendégeregben Czach Károly feleségével, Antal pedig menyasszonyával jelent meg. A testvérek már apjuk halála óta rossz viszonyban voltak egymással, de senki sem látta rajtuk, hogy az évek óta tartó ellenszenv ily szörnyű gyilkosságban fog kirombanni. A testvérek barátságosan beszélgettek egymással és a vacsoránál egymás mellett ültek. Este 10 óra tájban tetőpontjára ért a jókedv. Egymásután hangzottak a pohárköszöntők és vígan szólt a kismenkek zenéje, a gramofon. A vendégereg fiatalabbjai táncra is perdültek s az ünnepelt Czach mama

meghatottan köszönte a szeretetnek ezt a megnyilvánulását. Ekkor minden átmenet nélkül

Czach Károly felkapta tányérja mellől a kést s azt Antal bátyja szívébe döfte!

Czach Antal egy jajszó nélkül lezuhant a székéről s néhány pillanat alatt holtan fekiadt támadó öccse lábánál. Egyszeribe félbeszakadt az ünnepelés, az asszonyok közül többen elájultak, míg a férfiak ököllel és szókelekkel rohantak a vérengző Czach Károlyra. Végül is felesége egy szomszédos lakásba zárta el s így mentette meg testvérgyilkos férjét az ünneplő vendégereg dühe elől.

Mikor a rendőrség érte jött és a lakásból kivezették, a 75 éves Czachné sirva átkozta meg fiát, de ez mosolygott s a szitkozódó tömegnek így szólt:

— Életem legboldogabb napja a mai. Tíz éve készültem arra, hogy bátyámmal végezzek! Bosszum sikerült és nem bánom, ha felakasztanak!

A testvérgyilkos Czach Károlyt ma kísérték át a rendőrségről az államügyészség fogházába.

— (A szláv turistaegyletek szövetsége.) A cseh és lengyel tátrai turistaegyletek kezdeményezésére szeptember 12—14-én találkoztak a szláv államok turistaegyletei és pedig: a bolgár, csehszlovák, jugoszláv és lengyel egyletek képviselői Ótátrafüreden és Zakopaneban. Egyhangulag elhatározták, hogy fölállítják a szláv turistaegyletek szövetségét, amely a kulturális közzeledés terén, továbbá a hegymászás támogatásán és a természetes, valamint történelmi emlékek megvédésén munkálkodik. A szövetség közös tanácsot választ, amelynek székhelye 1926-ban Csehszlovákiában, 1927-ben Lengyelországban, 1928-ban Jugoszláviában és 1929-ben Bulgáriában lesz.

Általában szép, emelkedő hőmérséklettel.

— (Hartmann gyilkosa az anyját is meggyanúsítja.) Pozsonyi tudósítónk jelenti telefonon: Kadlicsek Jenő a napokban azt a szenzációs vallomást tette a vizsgálóbíró előtt, hogy a gyilkosságra édesanyja bujtatta fel. Hitelt nem érdemlő vallomását másnap visszavonta, majd kiderült, hogy az egészet Klepl Ferenc dévényi kaszafuró felbujtására tette, akinek ösztönzésére levelet akart kicsempészni anyjának, amelyben őt a veszélyre figyelmezteti. Az elvetemült és még a börtönben sem javult fiu Kleplnek apja arany kézél gombját ígérte.

— (Eljegyzés.) Vecsei, bödőllői és izsákfai Vecsey Dezső, a M. T. I. miskolci fiókjának vezetője, eljegyezte droguszlávi Truskovszky Máriát.

— (Elbucszatták az olublói járásfőnököt.) Olublói tudósítónk írja: Szpál József olublói járásfőnököt saját kérelmére nyugdíjazták. A legészakibb szepesmegyei járás szlovák, német és magyarok lakosságának egyöntetű nagyrabecsülése nyilvánult meg a távozó járásfőnök iránt a bucsuban, melyben minap részesítették. Délelőtt Duba Arthur jegyző vezetésével tisztelegtek nála tisztviselőtársai. Kronicky Viktor, az új járásfőnök meglepő szavakkal emlékezett meg Szpál érdemeiről és munkásságáról, aki türelmes és megértő szellemével fogva egy közönség, mint a hatóságok bizalmát kiérdemelte. Az este tartott banketten Licskó Gyula szolgabíró, Kaczur városbíró és Purcz Ferenc esperes mondtak felköszöntőt.

— (Megakadályozott beszámoló.) Aknaszlatináról jelenti: Gáti dr. a ruszinszkói kommunistápart nemzetgyűlési képviselője tegnap Aknaszlatinán beszámolót akart tartani. A bányamunkások nagyrésze azonban ellenezte Gáti politikai szereplését, úgy hogy mikor az mégis szólásra emelkedett, nagy zajongás támadt. A csendőrség erre a népgyűlést betiltotta.

— (A szállodai alkalmazottak nemzetközi kongresszusa Budapesten.) Budapestról jelenti: A szállodai alkalmazottak genfi nemzetközi szervezetének kongresszusa ma kezdődött meg. Valamennyi európai állam, valamint Amerika szervezetei is képviselőket küldtek a kongresszusra.

Jobban és erősebben lehet hallani a Philips Rádiólámpák használatánál Kapható minden rádiókereskedésben

— (Bányász Endre újabb felmentése.) Komáromból jelenti: A csendőrség már harmadszor jelentette fel alaptalanul az egegi plébánost. Először éjjeli lövöldözésért, majd tüzrendszeti kihágásért, legutóbb pedig azért, hogy egy kisdedit nem akart megkezesztetni s az ág. ev. lelkész keresztelte meg. Első két esetben felmentő volt az ítélet. Az utolsóban Dégel ipolysági járásbíró elítélte a plébánost, de a komáromi törvényszék felmentette, mivel beigazolást nyert, hogy el sem vitték a kisdedit a plébánoshoz keresztelés végett és pedig azért nem, mert a falubeliek terrorja visszatartotta ettől a szülőket. Sokkal jobb volna, ha az ilyen alaptalan feljelentések helyett a csendőrök az egegi szőlőirtókat, betörőket és tolvajokat derítenék ki és védelmeznék az ártatlanul üldözöttet.

— (Sven Hedin százszemélyes repülőgépet tervez.) Kopenhágából jelenti: Sven Hedin, az ismert kutató és író egy újságírónak kijelentette, hogy egy éven belül olyan óriási gépet fog gyártani, amelyen száz ember foglalhat helyet. A repülőgép a személyzetet kívül 80 utast fog magába fogadni, az utasfülkéket a repülőgép szárnyába fogják beépíteni s ezenkívül még két nagy társalgót építenek az utasok számára.

— (Millió aranyelet a padló alatt.) Szarvasról jelenti: Nemrég halt meg Nadler Samu, a város egyik legvagyonosabb kereskedője s hagyatékáért a rokonság most pörben áll egymással. A rendőrség a sorozatos incidensek miatt, amit a pörösödő rokonok okoztak, kénytelen volt zár alá tenni az egész hagyatékot. A leltározással több detektív és hivatalnokot bíztak meg, akik kutatás közben a padló alatt két hatalmas vaskezeztárt találtak, amelyek színiültig telve voltak aranypénzzel és ékszerekkel. Szakértők véleménye szerint a padló alatt talált kincsek értéke legalább is 12 milliárd magyar korona, a mi pénzünkön hatmillió. Az új leletet a rendőrség az eddigi lényegesen jelentéktlenebb hagyatékhoz csatolta, ami újabb erős küzdelemre serkenti a pörösödő örökösöket.